

Nr 64

Av herr Jönsson i Ingemarsgården, om ändrade regler för beräkning av avgift och av pensionsgrundande inkomst inom den allmänna tilläggpensioneringen.

(Lika lydande med motion nr 48 i Första kammaren)

Enligt nu gällande bestämmelser i lagen om försäkring för allmän tilläggpension beräknas arbetsgivaravgiften på de anställdas sammanlagda lönesumma — varvid dock belopp över sju och en halv gånger basbeloppet ej beaktas — minskad med produkten av basbeloppet (4 000 kronor i 1957 års penningvärde) och antalet anställda. Beräkningsgrunderna för antalet anställda framgår av följande. Som en anställd räknas den som varit anställd på heltid under hela året. Den som varit anställd på heltid under halva året räknas som en halv anställd, liksom den som varit halvtidsanställd under hela året. Den som varit anställd på heltid under ett kvartal är att anse som en fjärdedels anställd o. s. v.

De ovan i korthet relaterade bestämmelserna innebär, att arbetsgivaren i många fall erlägger avgift för korttids- eller deltidsanställda, vilka inte har inkomster över basbeloppet och därmed inte får mot avgiften svarande pensionspoäng. En sådan ordning kan uppenbarligen inte anses tillfredsställande. Den löneersättning en korttidsanställd med mindre inkomster erhåller måste beräknas med utgångspunkt från erläggande av en avgift som inte ger några förmåner.

Särskilt ogynnsamma är nämnda föreskrifter för jordbrukare, som under begränsad tid utför skogsarbete och därav regelbundet uppbär en mindre årlig inkomst.

Hur det nuvarande regelsystemet verkar i ett visst enskilt fall, där vederbörande har inkomst dels av egen rörelse, dels av tjänst, visas av följande exempel, som angavs i andra lagutskottets utlåtande nr 6 vid fjolårets riksdag:

En person har såsom arbetsinkomst dels 4 000 kronor på grund av verksamhet i egen rörelse, dels 4 000 kronor på grund av tre månaders anställning. För den sistnämnda inkomsten erlägger arbetsgivaren arbetsgivaravgift, som beräknas på lönen minskad med en fjärdedel av basbeloppet, alltså på $(4\,000 - \frac{1}{4} \times 4\,000 =) 3\,000$ kronor. Den försäkrade är skyldig att själv erlägga avgift till pensioneringen på inkomsten av rörelse. Eftersom avdraget för basbelopp i första hand skall göras på inkomsten av anställning, som i förevarande fall är lika stor som basbeloppet, beräknas avgiften på hela inkomsten av annat förvärvsarbete. Resultatet i detta fall kan sägas vara, att pensionsavgift beräknas även på delar av inkomsten, som ligger inom bas-

beloppet, eller att de pensionsavgifter arbetsgivaren erlägger för den försäkrade inte får någon motsvarighet i pensionspoäng för den försäkrade.

Frågan om avräkningsregeln behandlades i proposition nr 100 till 1959 års riksdag. Föredragande departementschefen anförde därvid, att det synes böra övervägas att efter vidare utredning jämka avräkningsregeln med tanke på sådana skogskörare och skogsarbetare, som vid sidan av företagariinkomst regelbundet har säsongbetonade löneinkomster av mindre omfattning.

Det är av rättviseskäl angeläget, att den utredning som av departementschefen ställs i utsikt snarast kommer till stånd, så att förslag med jämkning av avräkningsregeln kan föreläggas riksdagen. En sådan jämkning får givetvis också stor betydelse för andra kategorier av korttidsanställda än jordbrukare med korttidsinkomster av skogsarbete.

Med hänvisning till det anförda får jag hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att förslag snarast framläggas för riksdagen om sådan ändring av lagen om allmän tilläggspensionering, att sammanfallande regler blir gällande för avgiftsberäkning och beräkning av pensionsgrundande inkomst vid korttidsinkomster, såsom t. ex. för jordbrukare med regelbundna korttidsinkomster av skogsarbete.

Stockholm den 18 januari 1961

Elias Jönsson
i Ingemarsgården
